

Sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

Asia HE 131/2021 vp – Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Viite Sähköposti 22. syyskuuta 2021

Lausunto 22.9.2021

Suomen Filmikamari ry kiittää pyynnöstä lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta. Kommentoimme ainoastaan lakiesityksen osaa, joka koskee EU:n digitaalisen koronatodistuksen kansallista käyttöä.

- Suomen Filmikamari mielestä lakipäivitys on tarpeen, jotta koronatodistuksella voidaan vapaaehtoisuuteen perustuen korvata koronarajoitukset kokonaan. Koronatodistuksella tulee voida välttää myös TTL 58 c §:n määräämät yleisötilaisuuksien rajoitukset.*
- Mikäli hallituksen uusi hybridistrategia saadaan jalkautettua kentälle ja Covid-19 pysyy suhteellisen kurissa, emme usko, että elokuva-alalla tulee tarvetta koronatodistukselle. Mutta mikäli viranomaiset eivät noudata uutta strategiaa ja käytä strategian toteuttamisen työkaluja, voi koronapassi osoittautua tarpeelliseksi.*
- Jotta kansalaisia voidaan palvella hyvin, tulee koronapassista tiedottaa tehokkaasti. Passiapplikaation käyttökoulutus ja käyttötuki pitää käynnistää ajoissa. Useissa maissa koronatodistuksen käyttöönotto on laskenut yleisötilaisuuksien osallistujamääriä muutamaksi viikoksi jopa 50 %. Siksi on tarpeen viestiä ajoissa ja tehokkaasti.*
- On valitettavaa, että työnantajalle ei anneta mahdollisuutta velvoittaa työntekijältään koronatodistuksen kriteerien täyttämistä. Lakimuutoksen jälkeen palveluntarjoaja voi edellyttää asiakkailta koronatodistuksen esittämistä, mutta ei voi vaatia sitä samojen asiakkaiden kanssa työskentelevältä työntekijältään.*

Lakiluonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi tartuntatautilain pykälät 59 a, 59 c, 59 e sekä lisättäväksi lakiin pykälät 58 i ja 58 j. Muutettavilla pykälillä, sekä pykälällä 58 j on tarkoitus tukea pykälän 58 i käyttöönottoa.

58 i § mahdollistaisi yleisötilaisuuden järjestämisen ilman rajoituksia sellaisessa tilanteessa, jossa viranomaiset ovat epidemiatilanteen vuoksi niitä yleisötilaisuuksille määränneet.

Rajoituksista voitaisiin luopua, mikäli tilaisuuden järjestäjä edellyttää osallistujilta EU:n digitaalisen koronatodistuksen esittämistä. Lakiesityksessä koronatodistuksella tarkoitetaan todistusta siitä, että 12-vuotias tai sitä vanhempi on saanut täyden rokotussarjan viimeistään 14 vuorokautta aiemmin, negatiivisen koronatestituloksen enintään 72 tun-

tia aiemmin tai sairastanut taudin enintään kuusi kuukautta aiemmin. Alle 12-vuotiailta ei todistusta edellytettäisi.

Tartuntatautilain 58 a §:ssä ja 58 c §:ssä säädettyt yleiset hygieniat ja muut vaatimukset olisivat voimassa riippumatta siitä, edellyttäisikö toiminnanharjoittaja EU:n digitaalisen koronatodistuksen esittämistä vai ei.

Filmikamarin kanta

Filmikamarin mielestä lakikokonaisuus, jonka tavoitteena on mahdollistaa yleisötilaisuuksien rajoituksista luopuminen, mikäli asiakkaat esittävät koronatodistuksen, on ilmeisen tarpeellinen siltä varalta, että alueellisia tai paikallisia epidemiaryöpsähdyksiä varten tarvitaan rajoitustoimia.

Mielestämme koronatodistuksella tulisi voida luopua myös TTL 58 c § perusteella määrätyistä rajoituksista. Lakiesityksen perusteluosassa todetaan:

Tartuntatautilain 58 a §:ssä ja 58 c §:ssä säädettyt yleiset hygieniat ja muut vaatimukset olisivat voimassa riippumatta siitä, edellyttäisikö toiminnanharjoittaja EU:n digitaalisen koronatodistuksen esittämistä vai ei. *Todistuksen edellyttäminen mahdollistaisi kuitenkin täyden täyttöasteen yleisötilaisuuteen tai tilaan.*

Jos viranomaiset tulevat noudattamaan edellä kirjoitettua, se riittäisi elokuva-alalle. Valitettavasti meillä on karvaita kokemuksia esimerkiksi voimassa olevan TTL 58 d § osalta, että vaikka hallitus ja eduskunta on esittänyt vakaan tahdon lain perusteluosassa, viranomaiset saattavat toimia täysin esitetyn tahdon vastaisesti ja noudattaa ainoastaan lain kirjainta.

Elokuvateatteritoiminta on erittäin turvallista. Suomessa on korona-aikana käynyt yli 2,8 miljoonaa asiakasta elokuvateatterissa ilman tunnettuja tartuntaketjuja.

Olemme olleet huolissamme uuden TTL 58 d -pykälän avoimesta valtakirjasta alueellisille ja paikallisille viranomaisille päättää rajoituksista. Siitä huolimatta, että valtioneuvoston uuden hybridistrategiaan liittyvän THL:n riskipotentiaalin arviointitaulukon mukaan elokuvateatteritoiminta olisi turvallisuutensa vuoksi rajoituksista vapaa, 58 i § tuo mukanaan mielenrauhaa.

Tilanteissa, joissa yleisötilaisuuksia olisi pakko rajoittaa, koronatodistuksen käytöllä voitaisiin vahvistaa useiden perusoikeuksien toteutumista, kuten elinkeinovapauden, sananvapauden, taiteenvapauden sekä lasten oikeuksien.

Lakikokonaisuudessa 58 j §:n (Oikeus käsitellä EU:n digitaalisen koronatodistuksen tietoja) tarkoituksena on mahdollistaa terveystietojen kysyminen asiakailta sekä henkilöllisyyden tarkistaminen.

Todennäköisesti juuri 58 j §:n alaiset asiat olisivat elokuvateattereiden toiminnan kannalta hankalimmat. Koronatodistusten tarkistaminen elokuvateatterissa tulee lisäämään työvoimatarvetta ja tuo mahdollisesti eteen erilaisia asiakaspalveluhaasteita, jotka liittyvät ihmisten yksityisyyden suojaan sekä muihin yksilöllisiin ja maailmankatsomuksellisiin periaatteisiin.

Jotta asiakkaita voidaan palvella parhaalla mahdollisella tavalla, pitää esimerkiksi koronatodistuksen lukijasovelluksen tuen ja käytönopastuksen olla ammattitaitoista ja ajoissa tarjolla. Viestintä kansalaisille koronapassista on tärkeää: useissa Euroopan maissa koronapassin käyttöönotto on romahduttanut yleisötilaisuuksien kävijämäärät useiksi viikoksi.

Olemme huolissamme siitä, millä aikataululla erityisesti nuoremmat yli 12-vuotiaat saavat toisen rokotteen. Toivottavasti koronatodistuksen lisääminen tartuntatautilakiin kannustaa hallituksen toiveen mukaisesti kaiken ikäisiä ottamaan rokotteet.

A blue ink signature of Tero Koistinen, written in a cursive style.

Tero Koistinen
toimitusjohtaja
Suomen Filmikamari ry
tero.koistinen@filmikamari.fi